

Nro 19.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Martiusnak 6-dik napján 1795.
esztendőben.*

B E T S.

Nem azért halgattam el; az el múlt kedden költ Kuriromban, néhai *Végheli* kapitány gyilkosainak, *Csemész Inre*, és *Órdódy Károly* vőit Gárda hadaagyoknak halálra lett sentenziázásokot, mintha azt nem tudtam, és nem halottam volna; hanem leg inkább azért, hogy azon szomorú történetnek szomorúbb hírével, sem a' Nemes Magyar Hazát, sem azon két Izerentsétlen ifjúnak szüléit, és rokonait meg ne szomorítsam. De mivel már nem titok a' Magyar Publicum előtt, én is, a' ki nem idegen, hanem tulajdon füleimmel hallottam a' végső sentenziát,

's tulajdon szemeimmel láttam tegnap reggeli 7 és 8 óra közt, annak végbe vitetését, környülál-
 lásosan kívánom azokat Érd. Olvasóimmal köz-
 leni. A' múlt hetfőn, 7 és 8 óra közt háromszor
 jel adattatván trombita szó által, ezen senten-
 tziának ki hirdetésére, 8 óra után le mentek a'
 birák és a' bűnösök a' Gárda Ház kapuja eleibe,
 a' hol egynéhány ezer ember hallattára rövide-
 den elő belzéllette a' Kir. testörzö Nemes Sereg-
 nek Auditorja a' *facti speciest*, avagy a' történet-
 nek mivótát, végtére hozzá ragalztotta a' hadi
 törvény által hozott sentenziát is, mellynek rö-
 vid értelme e' vala, hogy a' fent nevezett gyil-
 kosok Csötörtökön reggel, úgymint tegnap, a' vez-
 tő piatzra ki vezettessevek, a' hadi törvény sze-
 rént mind nemességektől, mind hadi characterjeik-
 től az akalztó fa alatt meg folztassanak, annak-
 utánna Csemesz szeme láttára Ordódy, 's utánna
 maga is Csemesz, mint ezen halhatatlan gyilkos-
 ságnak első ki gondolója, és vezetője, akalztassa-
 nak fel egymás mellé, a' melly tegnap reggeli
 7 és 8 óra közt bé is tellyesítetett. — A' Senten-
 zia ki hirdetésének végződése után egy réfoi fe-
 keke páltzátskát két felé törvén az Auditor, lá-
 baik eleibe vetette, 's így szólott: *Gott sey eurer*
armen Seele gnädig und barmhertzig, az az: *Az*
Isten legyen kegyelmes és irgalmas, a' ti szegény
lelkeiteknek. Ezen végső ítélet tételt, nem egy
 forma phlegmával halgatták a' bűnösök — Cse-
 mesz egész testében rezketett, és keservessen sírt,
 Ordódy pedig tsendessen meg halgatta, és maga
 meg hajtásával meg is köszönte a' biráknak íté-
 let tételeket. Előbbi fog házaikban mind kettő
 kereszt vasba fel vezetettvén, az elsőbb szüntelen
 sírt, az utólsóbb pedig, nagyobb jótéteménynek
 tartván maga eránt az halált, mint az életet, bé-
 kességes türessel várta utólsó óráját. Sőt midőn
 hozzá botsáttatott esmérői tudakozták volna töl-
 le, szeretné e', ha pardont nyerné, így szólott:
 „Eppen nem, *úgymond*, ha pardont nyernék, vagy
 hóltig való rabságra küldettnék, vagy egynéhány
 eiztendo műlván szabadon botsáttatnék. A' hol-

tig való rabság, holtig tartó halál; ha pedig szabadon bocsátatnék, hová mennék? Szüleimhez, atyámfiaihoz nem, mivel ezek örökre megvetettek engemet, másokhoz sem, mivel mellyik betsületes ember kívánna egy akasztófától meg szabadúttal társalkodni. Tehát e' világnak egy olly részébe kellene ki bújdosnom, holott sem személyem esméretes, sem gonosz tselekedetem tudva nem volna, de akár hova mennék is, mindennütt velem volna a' vádoló bíró, a' ki szüntelen gyötrene, 's szüntelen ezt hányná szemeimre, hogy az ártatlan embert meg öltém. Jobb lesz tehát nekem egynéhány szempillantásig, mint sok ez-tendőig tartó halált szenvednem. Nem kell pardon, kész vagyok meg halni.

A' rendelt napon és órán, úgymint tegnap reggeli hat óra után, a' fent említett bűnösök ki indíttatván gyalog, a' Kir. testörző Nemes Magyar Seregnek házából, lassan lassan mentek a' vesztő helyre, a' József városa és a' vár közt lévő mezőségre, mintegy ezer lépésnire a' Gárda háztól. Az úton kétszer rogyott a' földre *Csemesz* a' félelem és badjadtság miatt, *Ordódy* pedig bátran ment, mind kettő mellett, egy egy pap lévén, úgymint *Csemesz* mellett a' N. Gárda kaplánya, *Ordódy* mellett pedig egy magyar kapuzinus szerzetes. A' birói sententzia szerént, mind a' kettő meg fosztatott nemességétől, és tiszti rangjától, azután elsőben *Ordódy* vitettetett fel az akasztó fára, de ekkor is bátran viselte magát, és midőn már a' lajtorja tetején a' hóhér mellett lett volna is, körül nézte a' néző sokaságot és katonaságot, 's bátran meg holt. — Egy fertály óra múlván azután *Csemesz* huzattatott fel, a' ki különös keresztényi buzgóságot mutatott, és midőn már a' lajtorja tetején lett volna, utóllýára is így szóllott: *Uram Jesus! ne haggy el engemet életneknek utolsó szempillantásiban,* azzal nyakára köttetvén a' kötél, fel akasztatott, 's nyaka oldalára töretvén, öt szempillantás alatt meg holt.

Mint hogy nem prédikátziót, hanem újságot irtam, azért nem is akarok moralisálni, hanem ez egyet ragasztom ezen szomorú történetnek históriájához:

Ember jól meg-gondold tettidnek kezdetét,
Folyását, közepét, és a' végezetét.
Mellyet hogyha mivelfz, semmi veszély nem ér,
A' mig ereidben fel 's alá foly a' vér.

Háborús és békosséges Környüldállások.

Röviden arról tudósítja *Gr. Clerfayt* Mühlheimből, a' múlt *Febr.* 19 ikén, a' Fels. udvari Tanácsot, hogy mivel mind *Zwoll*, mind *Gröniga* mellett nagyon meg szaporodott az ellenségnek száma, szükségesnek itulte ő is a' *Cosfeldnél* álló Cs. K. seregeket öregbiteni, 's úgy intézni maga dolgait, hogy, ha talán az *Yssel* vizétől ki mozdúlna, és a' Westfaliai kerületben bellyebb akarna nyomolni a' Frantziáság, bal szárnyok ellen mehessen, és *Gr. Walwoden* Hannoveránus lovas Generál is jobban, és bátrabban öfzve vonhassa a' kormánya alatt lévő egyesült Anglus, Hannoveránus és Hafzszus truppokat. — Azt is bizonyosnak lenni írja *Gr. Clerfayt*, hogy a' Hollandiai Státusokban sohol leg kevesebb ellentállást sem szenvedtek a' Frantziák a' Belgáktól, sőt, hogy önnön magok a' *Hágai* Karok és Rendek parantsoltak, a' *Berg Op Zoomi*, *Brédai* és több Hollandiai erősségeknek, hogy nyissanak kapukat a' győzödelmes Fr. seregeknek — Utóllýára azt is jelenti az említett Austriai hadi vezér, hogy a' Rénus felső vidékén, nevezetessen a' *Moguntzia* környéken cantonirozott Pruszsziai ármádiának egy része, *Gr. Kalkreuth* Generál-Leutinant vezérlése alatt, *Febr.* 17 ikén indúlt a' Rénusnak alsó vidéke felé, nevezetessen a' Westfaliai kerületben fekvő Pruszsziai tartományoknak védelmezésére.

Ezekből, és nem többől áll a' *Gr. Clerfayt*-nek hivatalbéli tudósítása. Lássuk mit beszélnek

a' külső tartománybéli levelek. *Wesel*ből írják, hogy már *Febr.* 7 ikén egynehány 100 Frantzia; két ágyúval *Emmerichbe* is bé ment, hanem nem mulatott ottan sok ideig, mindenért, a' mit vett, assignatákkal fizetett — Valamint másutt, a' hol sok hadi nép vagyon minden névvel nevezendő eleségnek az árra szaporodik, úgy a' Westfáliai kerületben is, holott annyi a' hadi nép, hogy alig lehet miatta a' városokban és a' falukban megfordúlni.

Fellyebb már említettük, hogy *Möllendorff* Feldmarsál parantsolatot vett a' királyától a' vezérlése alatt lévő Prufsziai armádiával, a' Westfáliai kerületbe való marsirozásra, és ott az egyesült Anglus és Hannoveránus seregekkel egygyütt a' Frantziák ellen való hadakozásra. Ezt a' királyi parantsolatot, *Feb.* 18 ikén kezdette telylyesíteni. — *Frankfortból* iratik, hogy 4 hét alatt 40 ezer Anglusok és Hannoveránusok, 50 ezer Prufszusok, 18 ezer Hafszusok, és 18 ezer Szaxok fognak Westfaliába öfzve gyűlleni. Az Anglusok és Hannoveránusok az Hafszusoknak egy részével az armádiának jobb szárnyán; a' Prufszusok, Szaxok és a' Hafszusoknak más része a' derekán, és a' bal szárnyán fognak lenni.

Lingenből iratik, hogy *Almeló* és *Vriden* *Ober-Ysseli* városok közt; *Feb.* 7 ikén üstökbe kaptak az Angliai és Fr. armádiáknak elől vigyázó seregi, és hogy vesztettenek légyen az Anglusok; azt mutattyák a' környül állások is, mivel mingyárt akkor, nagy mozdulás tapasztaltatott az Anglus seregek közt, külömbkülömb pösztök állitattak, és egynehány ágyúk szegesztettek ki az *Almelóba* vivő utakon, olly véggel, hogyha előbre nyomulánd az ellenség, jelentő lövések tétessenek. — Úgy is történt a' dolog, mivel *Feb.* 9 ikén nem csak az Angliai lovasság, hanem a' gyalogság is ki költözött az *Ober-Ysseli* tartományból. Már most nem csak az *Yssel* mellett, hanem egészen a' tengerig ki terjesztettek a' Fr.

seregek, és már most, azon részen sints communicatiója az Anglusoknak.

A' *Jourdan* Generális vezérlése alatt lévő *Samörei* és *Maasi* egyesült Armádiák ki indultak előbbi fekvéseikből, és a' fő kvártély is *Mastrichtből Kréfeldbe* tétetett által. Minden Rénus vize mellett cantonirozó Fr. hadi seregek meg szaporitattak; de mi okon? *altum est silentium*. Némellyek úgy gondolkodnak, hogy tartanak a' szövetséges hatalmasságok hadi népének reájok való ütésétől; Mások ismét úgy, hogy a' Rénuson által menni, 's *Moguntziát* hától keríteni igyekezzenek. Ezt ha végbe vihetnék, úgy osztán könnyen öszve kaphatnák a' *Sambrei, Maasi* és *Rénusi* Fr. Armádiákat, 's ekkor osztán ők lennének a' Rénuson túl fekvő Németh tartományoknak urai. A' *Luxemburgot* blokirozó Fr. seregnek fő kormányozója ismét fel kérte *Bender* Feldmarsaltól azon erősséget, hogy az által mind a' vér ontás, mind a' lakosok javaiknak semmivé tétele el kerültesse. Erre ugyan egész emberséggel de egyszer'smind Vezért illető bátorsággal azt válaszolta a' vén *Bender*, hogy ő kézzebb lépzen a' vár kövei közt el temeteni, mint sem azt fel adni.

Noha pedig mind a' vizen, mind a' szárazon kemény hadi készültek tétetnek: még is mindazáltal mind Helvétziában mind a' Német Birodalomban erős szó vagyon a' pusztító háborúnak egy tsendes békességgel való fel tseréltetéséről. Nevezetesen Berlinben minden nyelven a' békeségnek kedves hangja peng, kiváltképen a' mióta a' Király *Henrik* királyi hertzeget magához hivatta, 's vele, és főbb ministereivel együtt hozzasconfetentziát tartott volna. Legelsőnek lenni mondatik ez a' nagy *Héros*, kinek tanátsával, önnön maga néhai II-ik *Fridrik* király is minden nagy következő dolgokban, és szoros környül állások közt élni szokott, a' ki a' Frantziákkal szeretendő békességre voksolt, és sarkalatos okokkal meg mutatta azt, hogyha, valaha most bizony igen

nagy szüksége legyen mind *Európának* közönségesen, mind különösen a' N. Birodalomnak a' békeségre A' *Londoni* udvar is olly hatalommal küldötte oda t. i. Berlinbe a' Meklenburg Strelitzi herczeget *Ernestet*, hogy a' Prufsziai fő ministerekkel együtt kezdjen a' békeségnek munkájához. Ő is jelen volt a' fellyebb emlitett Potzdami conferentziában, 's mindjárt más nap Hannoverába indult, hogy az oda való ministerekkel együtt, a' *Basiliai* békeséget tárgyazó gyűlésben jelen lehessen.

Hollandia.

Egy, már régen el húnyt tudós Tanítóm azt szokta mondani: *Nem ollyan az ördög a' mítosdásnak lenni festetik, hanem sokkal rútabb.* Ha még most nem is, de nem sokára tapasztalni fogják a' Batavusok, hogy nem olyanok a' Frantziák, a' minéműeknek mostan magokat lenni mutatják, hanem gonoszabbak. Valamiképen a' tudományokban, a' szép és hasznos mesterségekben, a' hadi practikában, egy szóval, mindenben első nemzet voltak még eddig Európában a' Frantziák: úgy valósággal a' tsalárdságban és tsalásban is leg elsőbbek voltak, mostan is azok, tsak vigyázzunk a' következő történetekre. Azt gondollyák az együgyű Batavusok, hogy mind arany az, a' mi fénylik, holott gyakorta magok tapasztalták, hogy néhánykor a' durva réz is arany színt mutat. Tsakhogy minden gyűjteményeiket szép móddal ki fatsarhassák kezeik közül a' Galiusok; tsak hogy 120 ezer emberből álló ármádiaikat ingyen ki teletthessék; tsak hogy segítségekkel meg alázhassák e' föld keréksegen leg gyűlöttebb ellenségeket a' Brittusokat, arany hegyeket ígérnek nékik, mind polgári, mind kereskedésbéli szabadságaikban meg tartják; azomban hogy ha el nem érhetik fel tett tzellyokat, mikor észre sem veszik magokat, akkor fogják alólok a' vizes pakróztot ki rántani.

De ezt, ha a' harmadik éjben tanúlt sz. Pál
Apos oi mondaná is néktek, ámbár kézzebbek
vólnának még halni, mint csak egy iznre is el
távozni a' Dortrechtii synodustól, még sem hi-
nénk, annyira meg vakította őket az Orániai her-
tzegi ház ellen való gyűlötség, és a' fr. szabad-
tságnak 's egyenlőségnek részegítő itala. Az Orá-
niai ház ellen való gyűlötség olly mély gyökeret
vert meg átalakodott sziveikben, hogy nem csak
az *orange*, az az, narants színű kokarda viselő-
ket, hanem még az azokat készítő, és áruló la-
kosokat is haza árúlással, és a' közönséges tsende-
ség meg háborításával vádolják, 's mint olly-
kat, a' leg keménebb büntetés alá vetik, tartjuk
még. a' patrióta Batavusok — Mennyire bé bo-
londútanak légyen a' Frantzia constitutióba,
melly fortélyosan bínyvanak velek, a' Párisi
Conventnek közikbe küldetett complimentérozó
biztosai, ki tettik azon levélből, mellyet egy
Hollandiai patrióta Jan. 23 ikán küldött *Wésselbe*:
„Nem reményettük volna, *úgymond*, hogy consti-
tutióknak mostani változása olly nagy tsende-
séggel mehessen végbe, a' melly tsendesség még
most is állandó, és semmi zavaros viz által meg
nem homáyo íthatatik. — Közöttünk senki sem
panaszolható, vagy a' győzedelmes Frantziák,
vagy egymás ellen — még azok sem, a' kik en-
nekötte égő és kedves áldozatnak lenni tartották
a' patrióáknak üdöztetését, és el nyomattatását
— A' bolzszú állásnak még csak hire sincsen köz-
tünk, nemhogy erre, de még csak a' szemre há-
nyásra sem botsákozunk le, mindoyájan egymást
szerető, egymást segítő, egymással társalkodó,
és a' köz jót egyenlő erővel munkálkodó atyafiak
vagyunk. — Mind a' várasban, mind a' körül
belől fekvő helységekben fel emeltettek a' szabad-
tságnak fája, a' mellyek körül, örömmel ugrándoz-
nak a' lakosok. A' patriótáknak feleségeik, a'
közönséges úzákán, le írhatatlan indulattal meg-
ölelik, 's meg iszó ol'yák azokat a' férfiakat, a'
kiknek igaz, és szin mutatás nélkül való hazafiú-
ságokat esmérük, 's talám többet is mivelnének,

hogyha az illendőség engedné — Katonai őrizetünknek egy része le hányta a' narants színű kokárdát, le tette az új esküvést, tsak néhány tisztek vonogatták attól magokat, ezeknek pedig szívesen közönnyük, hogy el hagyták zászlóikat. A' melly alkalmatossággal *Pichegru* és *Daendel* Frantzia Generálisok, sok hadi tisztek által kísértetvén, elsöben a' közönséges játék néző helyen meg jelentenek, rend kívül nagy vólt a' nézőknek száma, 's hét óránál előbb fel nem vonatott a' kárpit fedele. — *Gastonnak* es *Bajárdnak* szomorú játéka jádzottatott — tsak a' második fel vonás után kezdettek a' muzsika szerzők zengeni, azután a' *Mársiliai* dal fuvatott el (*Pichegrüt* tudjuk kitsoda legyen, *Daendel* született Batavus, ennek előtte belső Orvos vólt, hanem az 1787 ik esztendei Hollandiai revolutióban, miért, miért nem, bizonytalan, meg fogatott, 's halálra ítéltetett; hanem azon formán, mint hajdan *Grótius*, a' tömlöztből ki szabadúlt, a' Frantzia ármádiánál szolgálatot vett, 's azon kevés idő alatt, Generálisságra lépett. Bizonyossan nem kell néki üres fejű embernek lenni.) — Minden Amsterdami templomoknak ajtai felett, trabalis betükkal ezek az igik vagynak fel festve: *Itten az Isten imádtatik — akárki légy, meg ne háborítsd az isteni tiszteletet.*“

Sok *Amsterdami* nagy kereskedő házak *circularis* leveleket küldöttek más tartománybéli kereskedő társaikhoz, mellyek által a' Hollandiai Revolutiónak szerentsés történetéről tudósították öket, 's ekként kérkedtenek új vendégeikkel: „Az itten tartózkodó Fr. nemzeti képviselők, közönségessen szabados, és senkitől nem függő nemzetnek lenni esmértek, és hirdettek bennünket, mind személyeinkre, mind örökségeinkre, mind vallásunkra nézve tökéletes és meg másolhatatlan bátorságot igérvén minékünk — Az itten, és más városokban lévő Fr. truppok szoros fenyegetésben tartatnak, és legkissebb nyughatatlanságot, 's alkalmatlanságot sem okoznak senkinek.

A' rendkívül kemény idő, és jelenvaló környül-
 állásaink akadályoztatják kereskedésünknek fo-
 lyamattját; hanem azzal hízkelünk magunk-
 nak, hogy jövő tavaszszal, annyival keményeb-
 ben fog folyni, annyival inkább, mivel mostani
 nemzei képviselőink, minden lehetséges eszkö-
 ket arra fognak fordítani — közöllyétek jelenva-
 ló irásunkat több kereskedő társaitokkal is, nyug-
 hatatlankodó elméjeknek meg nyugtatására. "

Frisiának *Harlingen* nevű városából illetén
 tudósítás iratott *Feb.* 9-ikén: Ebben a' tartomány-
 ban is, *úgymond*, minden vér ontás és zenebona
 nélkül végbe ment a' revolutió, és már most,
 minden 1789-ik esztendőben honnyaikból ki futott
 patriótáknak szabad familiájokhoz, és házaikhoz
 visszsa térni. *Leovardiában*, egy 32 személyből
 álló revolutionalis commissió állítatott fel, a' melly
 50 fiatal és szép szüzek által nagy örömmel fo-
 gadtatott — ez a' Commissió más nap *Jour-
 dán* és *Daendel* Generáloknak udvarlására men-
 tek. A' melly szabadságot, egyenlőséget, és a'
 hét frigyes tartományoknak mostani állapotját
 tárgyzó proclamáció *Febr.* elein *Amsterdám*ban
 ki hirdettetett, ugyan az minden városokhoz nyom-
 tatásban meg küldtetett.

Az *Austriai* *Belgiomi* tartományoknak *Frantzia*
 kézbe lett esésekkor, minden templomokban
 kaptalanokban abbatziákban, és klastromokban
 lévő kintsek, bátorságnak okáért *Hollandiába*
 vitettek által — Most már ezek is kezekbe estek,
 és minden *Hollandiai* városokban szorossan meg-
 vizgáltatják a' *Frantzia* Generálisok az idegen
 kintseket. Találtak is már *Amsterdám*ban, *Rot-
 terdám*ban, és *Dordrechtben* igen nagy summa pénzt,
 és templombéli ezüst 's arany edényeket, sőt
 szent maradványokat is. — A' *Hollandiába* fel-
 állítatott szabadság fáinak tetejére nem veres kuts-
 ma, hanem fekete kerék kalap van fel tételve,
 a' melly által a' *Hollandiai* szabadság ábrázol-
 tatik ki.

Egy Párisi közönséges levél illetően anekdótát hoz elő a' Fr. északi ármádiának Hollandiába lett bé meneteléről. A' Hollandiai földnek szélső határára érkezvén *Pichegrü* Generál, meg állította a' kormánya alatt lévő seregeket, és mind ő maga, mind más alatta való Generálisok ekként szólították meg a' patriota vitézeket: Vitéz pajtásink! Négy napnál többre nintsen kenyérünk, holott 12 napra valónak kellene lenni, hogy ha vízfőz akarnánk hazánkba térni. Már most lehetetlen magunkathátrább húznunk, vagy győznünk kell, vagy pedig meg halnunk. Erre az egész Fr. ármádia nagy fel izóval ekként válaszolt: *Polgár Generális, a' mi akaratunk is ugyan az, hogy vagy mindnyájan meg hallyunk, vagy győzzünk!* Ekkor meg indulván az ármádia, egy-szeriben a' Hollandiai földön toppant.

Jelentés.

Urániánknak 3 dik kötetje kevés idő múlva ki kerül a' sajtó alól. Tulajdon költségünkkel fizettyük annak nyomtatását, mert nemtsák, hogy Praenumeránsaink előre nem fizettek a' 3. kötetre, de még azok közül is, a' kik 2 első kötetjeinket kivánták, és kezekhez vették, sokan hátra vagynak a' fizetéssel. Arra, hogy valaki előre fizessen, senkit sem kötelezhetünk, de hogy meg vett nyomtatványainknak ára bé küldettesen, a' betsület, és a' szoros igazság kívánnyák. Meg ígértük, hogy 4 kötetet minden esetre, kiadunk, és meg is álljuk szavunkat, el lévén szánva arra, hogy azután a' mi irásunk is, a' jobb Magyar munkáknak — a' minden es gyűjtemény, Muzeum, és Orfeus sorsára jut. Leg alább fel marad jutalomúl az a' meg győződésünk, hogy egyenes szívvvel, igyekezetünk Literaturánk' előmozdításában, és kárt is szenvedtünk miatta. Reményük, hogy a' jövődő nyom igazságossabb léssen emlékezetünk eránt, és azon igaz polgár társaink közzé számlál bennünket, a' kiket nem rettentett el a' Magyaroknak nyelve eránt való hidegsége — és irni mertek.

Az Uránia Kiadóji.

Nemes Magyar Hazánknak némelly fő tiszteletre méltó, és tudós Hazafiai által ösztönöztetvén arra, hogy Édes Atyámnak, a' jó és hasznos Magyar könyveknek ki adásában fáradhatatlan és súlyos iparkodásinak dicséretes nyomdokit követni én is első kötelességemnek tartanám; el tökélltettem magamban, hogy ama híres Magyar Vers Szerzőnek, Tek. Gyöngyösi István Urnak, néhai Tek. Nemes Gömör Vármegye' Vicze Ispány-nyának minden munkáit ezen tisztm alatt:

GYÖNGYÖSI ISTVANNAK

Köteményes Maradványi két darabokban, még ezen most folyó 1795 ik esztendőben ki nyomtassam. Szükségesnek ítélttem mindazáltal, hogy a' nagy érdemü és Fő tiszteletre méltó közönséget eleve e' következőkről tudósítsam:

1. Az egész Gyűjtemény ezen Szakaszokból fog állani:
 - a) Kariklia, a' Lötsei 1695 ik esztendőbeli eredeti ki adás szerént.
 - b) Murányi Vénus, a' Budai 1767-ik ki adás után.
 - c) *Palindóia Prosopopoeit Hungariae*, az az: A' Kesergő Nympha, a' Lötsei 1693 dik esztendei ki adás után.
 - d) A' Rózsa kofzorú, a' Nagy Szombati 1772-dik esztendei nyomtatás után.
 - e) Kemény János, ugyan a' Lötsei 1693-dik leg első ki adás után; a' Báró Apor István Urhoz való dedicációval együtt, melyet az újabb kiadások helytelenül ki hagytak.
 - f) A' Tsalárd Cupidó a' Budai ki adás után.
2. Ezen Gyűjteménynek majd minden részét a' leg nevezetesebb Könyv-tárokból válogattuk a' nyomtatásra.
3. Hogy a' munka annál tisztábban, és minden tetemes hiba nélkül készülhessen el, Hazánknak ama' nagy érdemü, és tudós Haza fiát, Tiszt. Dugonics András Királyi Oktató urat barátságossan kértem: hogy a' munkára való ügyelést magára

venni méltóztatna. Ő ezt a' Haza' javára tzéllózó szeretete végett szívessen meg ígérte: és ezen Gyűjteményt nem tsak elő-befzéddel, hanem a' Könyvnek foglalványival, és a' Szerzőnek rövid élete' le-írásával is meg fogja ékesíteni.

4. Az egész Gyűjtemény ezen új ki adásban mintegy 60 árkosokra fog terjedni középsterű Nyoltzad formában, szép és tiszta nyomtató papirosra, 's ama' híres Bétsi Betű öntő Mansfeld által készült betűkkel, mellyek rövid idő múlva le is érkeznek. Nem külömben ékesíteni fogja ezen munkát a' Szerzőknek rézen jól ki vágott mellyképe.

5. Némelly fő rendű, és a' Magyar Litteratúrában különösen gyönyörködőknek kedveért nem akartam el mulatni azt is, hogy ezen jeles Munkából jó posta papirosra annyi számú nyomtatványokat is ne készítsek, a' mennyien lésznek az erre elő fizetőknek számok, a' kik egyszersmind segítőji is lésznek ezen fel vett munkámnak. Az illyen posta papirosra nyomtatott Exemplároknek az árra lészzen három német forint, a' mellyekre az ide alább fel jegyzett előfizetést bé szedő Uraknál a' jövő Május hónapjának végéig kiki a' maga tettzése szerént előre fizethet. És ha ezen érdeemes előfizető Uraknak neveiket a' pénz bé szedő Urak előre el küldik, azoknak Uri neveiket örök emlékezetre ki fogom nyomtattatni. — A' közönséges papirosra nyomtatott Exemplároknek árrát 2. for. 30. kr. határoztam; de minden előfizetés nélkül. — Végre

6. Kérem bizodalmason az előfizetést szedő Urakat, hogy ne terheltessenek a' jövő Medárdus Pesti Vásár' alkalmatosságával jó baráttyaik által, vagy ezeknek nem léte miatt, mindjárt fel tenni postára az előre fizetett Uraknak mind érdeemes neveiket, mind pedig számokat, hogy így a' munkát azonnal sajtó alá adhassam, és a' jövő Leopold napi Pesti Vásárra ezen költséges Gyűjteménynek mind a' két darabját el is készíthessem. A' melly alkalmatossággal minthogy Hazánknek mindea részeiből ide a' jövevény Könyv-kötők

számossan öfve-gyülekeznek, én is minden előfizető Uraknak az ő Exemplárjokat könnyen és minden költség nélkül bátran el küldözhessem.

Ezek azok tehát, mellyeket rövideden a' Fő tisztelendő és nagy érdemű Magyar Közönségnek e' munka végett előre jelenteni bátorkodtam; oly reménységben lévén, hogy minden igaz Hazafi, főképpen azok, kik a' jó Vers szerzőknek kedvelői, ezen költséges munkámnak fel segéllésére kezeket meg nem vonnyák, annyival is inkább, mint-hogy Gyöngyösinek minden jeles munkáit vagy igen nehezen, vagy hibákkal rakva lehet fel találni. — Addig is, míg ezen tzelomhoz a' tökéletesség' gráditsán közelebb érkezhethném, és az én buzgó Haza szeretetemnek és Nemzetem eránt iparkodó jó szándékornak útján tovább léphetnék, hiv szolgálatom' szíves ajánlása mellett vagyok, és maradok, a'

Fő tekintetre méltó

K Ö Z Ö N S É G N E K

Pesten Böjt más Hav.

1. napj. 1795.

kész kötelességű szolgája
Ifjabb Fűskúti Landerer Mihály.

A' pénzt szedő Urak, kiktől az előre fizető Urak a' fizetést le tenni, és a' kiktől könyveiket a' magok kezekhez fogják venni, im' e' következendők.

Magyar Országban:

Aradon, Pleyer Ferentz úr, Vas áros.

Budán, Diebold Floridus, Könyv-áros.

*Bétsben, Nemes Görög, Magyar Hirmondó-író,
és Doll Aloys Könyv-áros urak.*

*Debretzenben, Tiszteletes és nagy érdemű Szikszai
György úr, és Fodor István, Könyv-kötő úr.*

Egerben, Gyalócai Ignátz úr, Könyv-kötő.

Eperjesen, Kollár Gottfrid úr, Könyv-kötő.

- Győrben, Müller Ferentz úr, Könyv-kötő.
 Gyöngyösön, Szilágyi úr, Könyv-kötő.
 Gyulán, Bakai János úr, Könyv-kötő.
 Kassán, Fiskúti Landerer Mihály úr.
 Ketskeméten, Veresmarti János úr, Könyv-kötő.
 Komáromban, Töltési János úr, Könyv-kötő.
 Körnötz Bányán, Groszmann úr, Könyv-kötő.
 Kőszegen, Ludwig Mihály úr, Könyv-kötő.
 Léván, Lovas László úr, Könyv-kötő.
 Losontzon, Gergely Gábor úr, Könyv-kötő.
 Lőtsén, Kollár Ferentz úr, Könyv-kötő.
 Miskólcson, Mezner Sámuel úr, Könyv-kötő.
 Nagy-Bányán, Grafz úr, Pénz-metiző.
 Ó-Budán, Kis István úr, Könyv-kötő.
 Pápán, T. T. Marton Professor úr.
 Pesten, Ifjabb Fűskúti Landerer Mihály, Wein-
 gand, Kilián, Lindauer, és Pauer Könyv-
 áros urak.
 Pétsett, Waidinger Márton úr, Könyv-kötő.
 Pozsonyban, Fűskúti Landerer Mihály, és Schwai-
 ger Könyv-áros urak.
 Nagy-Szombaton, Csapó József úr, Könyv-kötő.
 Rosnyón, Erhey Imre úr, Könyv-kötő.
 Sáros Patakon, Szabó János úr, Könyv-k.
 Szathmár Némethiben, Abel János úr, Könyv-k.
 Szegeden, Tilzt. P. Somogyi Elek úr, Minorita.
 Székes Fejérvárban, Lang Agoston úr, Könyv-k.
 Szentesen, Varga István úr, Könyv-k.
 Siklóson, Tóbi János úr, Könyv-k.
 Szombathelyen, Zsöldos István úr, Könyv-k.
 Sopronban, Schrab's Gottlieb úr, Könyv-k.
 Tömösvártt, T. N. és N. Kulterer József úr.
 Új Palánkon, Kaulicz úr, Könyv-áros.
 Vátzon, Gottlieb Antal Úr, Könyv-nyomtató.
 Veszpremben, Baumeister Ferentz úr, Könyv-kötő.
 Zágrágban, A' Püspöki Typographia, és Hörner
 úr, Könyv-áros.

E r d é l y b e n.

- Brassóban, Nemes Frónius úr, Póstamester.
 Déván, N. és N. Schönherr Póstamester úr.

Károly fejérvárban, T. T. Szeredai Antal úr, 0
Nagysága.

Kolosváron, Hochmeister úr, Könyv áros.

Maros-Vásárhelyen, Tek. N. és N. Mátyus István
úr, M. D.

Nagy Enyeden, Tek. N. Tsernátoni Tseh Péter úr,
Póstamester.

Szebenben, Hochmeister úr, Könyv-áros.

Ha találkoznának még némelyek, a' kik ezen
munkára előfizeteket gyűjtenének, azoknak min-
den öt előfizetőért egy fél Exemplárt adok aján-
dékul.

A' most következő Sz. József napi Pesti Vásárra
ezek az új magyar könyvek készülnek el az
említett Könyv nyomtatónál:

Dugonics András úr' *Jeles Történeteinek Második*
darabja, melly *Bátori Máriának Szomorú törté-*
nénetét foglalja magában. 8. maj. 1 fl. 15 kr.

Orvosi Tanítás a' Gyermeknek nyavalyái nak meg-
esmerésekről, és Orvoslásokról, mellyet Ró-
senstein után magyarra fordított G. Dombi
Sámuel 8. 1 fl. 30 kr.

Takáts Adám *Halotti Prédik. Negyedik Darab* 8.
36. kr. Mind a' négy darab 2 fl. 24 kr.

Hármas História, új meg jobbitott ki adás 4to 1
fl. 15 kr.

Szakáts könyv (Új), mellyben külömbkülömbfé-
le válogatott, és hasznos étkeknek készítése
le ábrázoltatik. 8. 24. kr.

Somogyi Elek, mennyei társálgodás, az az: *Is-*
ten és ember közt való édességes Beszélge-
tések. 8 36 kr.